

20 години Педагогически факултет, Тракийски университет – Стара Загора
20 Years of the Faculty of Education, Thrakia University – Stara Zagora

<https://doi.org/10.53656/ped2023-3s.02>

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНО ОБУЧЕНИЕ ЗА МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Проф. д.н. Румяна Неминска

Тракийски университет – Стара Загора

Резюме. В статията се разглежда проблемът за съдържателната същност на модернизацията на висшето образование. Приема се, че интердисциплинарното обучение е една от характеристиките на модернизацията в образованието. Ето защо то се разглежда като изследователски компетентностен подход, който променя статичния учебен процес, влияе върху ролята на преподавателя, развива интердисциплинарни компетентности и стимулира сътрудничеството в педагогическото взаимодействие. Една от специфичните характеристики на съвременната модернизация – интердисциплинарността, се разглежда като нова изследователска методология във висшето образование.

Ключови думи: образование; интердисциплинарност; модернизация

Съвременните идеи за развитие на интердисциплинарното обучение са насочени към научни области с интердисциплинарен характер, за качество на образованието и развитие на интердисциплинарни компетентности, чрез които обучаемите да се реализират ефективно в обществения живот. В този смисъл, интердисциплинарната основа на образованието се открива в редица европейски документи, свързани с развитието на общоевропейското образователно пространство, и се разглежда като елемент на процесите на модернизацията. В Резолюцията на Европейския парламент относно модернизирането на образованието (2020/С 28/03) се определя, че модернизирането на образованието се разбира като *процес, условия, учебна среда*, чрез които успешно се развиват интердисциплинарни компетентности. Тяхното усвояване гарантира активно социално и гражданско битие, умения за гъвкавост, адаптивност и творческо взаимодействие. В този смисъл, в училищното образование се реализират редица инвестиционни образователни проекти, свързани с интердисциплинарното и компетентностното обучение – „STEAM центрове и иновации в образованието“, „Модернизация на образователната инфраструктура“¹. Дейностите по проектите са

насочени към приобщаваща и творческа интердисциплинарна среда, подобряване на образователната инфраструктура и развиване на качествено образование. Стимулират се креативността, критично, лингвистическо, математическо и технологично мислене посредством експериментално, проектно базирано и проектно ориентирано изследователско обучение. За висшето образование се реализират национални програми за модернизация: „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ (2021 г.) – с акценти компетентностен подход и прилагане на иновативни образователни технологии в обучението на бъдещи учители; Националната програма „Дигитална квалификация“ (2021 г.) – с насоченост към интелектуални инвестиции за осигуряване на високо качество на подготовката на педагогически кадри с оглед на дигиталната трансформация на образованието. Компетентностната насоченост на проектите реализират *процеса* за модернизация и създават *условия* за интердисциплинарни взаимодействия между образователните институции и преподаватели. Интердисциплинарният подход, който се оформя като водещ в модернизацията на образованието, конструира *учебна среда* за развитие на интердисциплинарни компетентности в едно модерно, иновативно, мобилно образование. В тази образователна промяна ръководителят „следва да бъде иноватор, да извършва проактивни действия, да притежава креативно мислене и да управлява промяната“ (Borisova 2021). Чрез това образование се насърчават демократичните ценности, правата на човека, социалното сближаване, интеграцията и личностният успех. Подчертава се основната роля на компетентностно ориентираното образование в моделирането на Европейското образователно пространство и в удовлетворяването на потребностите на европейските граждани.

Развитието на интердисциплинарното обучение за модернизация на образованието се очертава чрез редица идеи за качествено образование, в което да се засилят иновациите и научноизследователската дейност. Още в ЗПУО от 2016 г се регламентира, че *образователна иновация* е „иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите“ – ЗПУО, чл. 3 (2) т.8.

В интердисциплинарното обучение, което е *методология на модернизацията* в образованието, се акцентира върху развиването на културни познания, умения и поощряването на културното развитие. Насърчава се взаимодействието между образованието и секторите в областта на културата чрез оказване на подкрепа за активната роля на културата и изкуството в контекста на формалното, самостоятелното и неформалното образование. Променящата се реалност в образованието и свързаните с нея предизвикателства насочват към формирането и прилагането на ***всеобхватен интер-***